

Datum

15 mei 2025

Kenmerk

BBPZ/LS/RBos/25-047

Aan

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de vaste Commissie voor KGG, cc Commissie VRO

Koningin Julianaplein 10
2595 AA Den Haag
Postbus 93121
2509 AC Den Haag

Onderwerp

WGO Wet Collectieve warmte

088 233 37 00
aedes@aedes.nl
www.aedes.nl

KvK 40478218

Geachte Kamerleden,

Op maandag 19 mei debatteert u over de Wet Collectieve Warmte (WCW). De WCW is een belangrijk instrument voor het Rijk om duidelijkheid te scheppen over de kaders rondom warmtenetten. Op dit moment komen warmtenetten niet van de grond. Projecten liggen stil en de investeringsbereidheid van stakeholders neemt af. Maak daarom haast met behandeling van de WCW en zet vaart achter de invoering in plaats van het verder vooruit te schuiven. Aanvullend is het essentieel om snel met flankerende maatregelen de betaalbaarheid voor de eindgebruiker van warmtenetten te borgen. De rol die woningcorporaties (vaak als 'startmotor') kunnen spelen in de realisatie van nieuwe warmtenetten staat overigens zwaar onder druk door de voorgenomen huurbevriezing in 2025 en 2026.

Van uitstel komt afstel

Warmtenetten zijn in gebieden met gestapelde bouw vaak de warmtevoorziening met de laagste maatschappelijke kosten, echter zijn huurders met een warmtenet vaak duurder uit. Bewoners die aangesloten zijn op een warmtenet betalen evenveel vastrecht voor elektriciteit als bewoners met een warmtepomp. Daarnaast betalen zij óók nog relatief hoge vaste kosten voor het warmtenet. Dat terwijl warmtenetten er juist voor zorgen dat het elektriciteitsnet minder verzwakt hoeft te worden. Tevens worden de kosten voor een warmtenet betaald door de afnemers van dat specifieke warmtenet. Dit kan tot enorme tariefschommelingen leiden en zorgt voor onzekerheid over de energierekening, omdat er hier juist geen sprake van socialisering van de kosten over de maatschappij is.

Het IBO-rapport 'Bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur' gaat bij de berekening van de kosten ervan uit dat in 2040, 20% van alle woningen aangesloten zal zijn op een warmtenet. Dit is, gelet op de huidige groei, een zeer ambitieus aandeel. Met de Kamerbrief van 17 april 2025 kiest het kabinet er ook nog eens voor kosten gebaseerde tarieven pas over twee tot vier jaar in te voeren. Daar is de investeringsbereidheid bij warmtenetten nu niet mee geholpen. De hete aardappel lijkt opnieuw te worden doorgegeven. Zet daarom vaart achter het invoeren van kosten gebaseerde tarieven en het daadwerkelijk inwerking laten treden van de WCW.

Borg structurele betaalbaarheid voor eindgebruikers nu, niet pas over 4 jaar

Corporaties krijgen nu de instemming moeilijk rond en huurders krijgen nu te maken met hoge kosten. Zowel de Kamerbrief als het IBO-rapport stellen een relatieve prijsgarantie voor. Die garantie wordt echter pas over twee tot vier jaar overwogen. De voorgestelde randvoorwaarde voor het borgen van relatieve betaalbaarheid voor afnemers gaat dan pas in. Daarmee zijn afnemers van warmtenetten nu en in de komende vier jaar niet geholpen. Maak daarom al sneller werkt van een prijsgarantie en stel dat geen 4 jaar uit.

Ten tweede roepen we op om al in fase 1 met aanvullende maatregelen te komen. Ideeën als het gesubsidieerd afkopen van het vastrecht, een prijsplafond, extra openstelling van de SAH subsidie of SAH openstellen voor nieuwbouw zijn nu niet serieus overwogen. Daarmee trekken we de warmteprojecten die nu stilliggen niet uit het slop. Onderzoek en overweeg daarom op korte termijn maatregelen waar huurders écht mee geholpen zijn. Alleen zo maken we op korte termijn van warmtenetten de meest aantrekkelijke optie in die wijken waar het de laagste maatschappelijke kosten heeft. Alleen zo houden we klimaatdoelen in zicht en nemen we de laagste inkomens mee in de energietransitie.

Huurbevriezing zet streep door veelbelovende plannen

De door coalitie en kabinet voorgenomen huurbevriezing voor 2025 en 2026 heeft grote negatieve effecten op de investeringscapaciteit van woningcorporaties. Er verdwijnen daarmee tientallen miljarden euro's aan investeringscapaciteit uit de sector, waarmee de bevriezing van de huren bij corporaties ook grote gevolgen heeft voor de ontwikkeling van warmtenetten.

De rol die corporaties in de praktijk vaak hebben als startmotor voor een warmtenet komt hiermee zwaar onder druk te staan. Woningcorporaties geven aan dat als de bevriezing doorgaat, warmtenetten helaas één van de 'makkelijkste' geplande investeringen zijn om weg te strepen. Uit eerste analyse blijkt dat minimaal 40% van de warmtenetten niet meer door zal gaan. Dat zijn omgerekend bijna 24.000 sociale huurwoningen die we niet meer kunnen aansluiten op een collectieve warmtevoorziening. Veelbelovende projecten en samenwerkingen zullen in de prullenbak verdwijnen. Huurders zijn daar uiteindelijk de dupe van en klimaatdoelen raken verder uit zicht. Trek de huurbevriezing daarom in en kom met andere, meer specifiek op kwetsbare huishoudens gerichte maatregelen om bestaanszekerheid van de laagste inkomens te verbeteren.

Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen met Richard Bos via r.bos@aedes.nl of op telefoonnummer 06 51926072.

Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

Liesbeth Spies
Voorzitter